Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto

Viite: Hallituksen esitys HE 211/2026 vp

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ EDUSKUNNALLE VEROLAINSÄÄDÄNNÖN YRITYSJÄRJESTELYSÄÄNNÖSTEN JA ERÄIDEN MUIDEN LAKIEN MUUTTAMISESTA (HE 211/2026 VP)

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto on pyytänyt Suomen Veroasiantuntijat ry:n (”SVA”) lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle verolainsäädännön yritysjärjestelysäännösten ja eräiden muiden lakien muuttamisesta (HE 211/2026 vp).

SVA kiittää annetusta lausuntomahdollisuudesta ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

1. Kolmikantasulautuminen tulee toteuttaa

SVA pitää tärkeänä, että hallituksen esitysluonnoksessa ehdotettu sääntely kolmikantasulautumisesta toteutetaan. Osakeyhtiölaki on mahdollistanut kolmikantasulautumisen jo noin kahdenkymmenen vuoden ajan, mutta verosääntelyn puuttuessa, niitä ei ole käytännössä tehty. Kolmikantasulautumisella tarkoitetaan sulautumista, jossa vastikkeen antaa muu taho kuin sulautuvan liiketoiminnan vastaanottava yhtiö.

Kolmikantasulautuminen mahdollistaa esimerkiksi sen, että vastaanottava yhtiö voi olla esimerkiksi pörssiyhtiön tytäryhtiö ja vastikkeena annetaan emoyhtiön listattuja osakkeita. Tämä on monessa tilanteessa käytännössä toimivampi rakenne kuin sulautuminen suoraan emoyhtiöön. Sulautumisessa vastaanotettu liiketoiminta on tarpeen saada tytäryhtiöön esimerkiksi konsernirakenteen vuoksi (emoyhtiössä voi olla vain ylin johto ja hallintopalvelut), tai jollain toimialoilla erilainen sääntely tai toimilupavaatimukset voivat edellyttää sitä, että toimintaa harjoitetaan omassa yhtiössään.

Kuten hallituksen esityksessäkin on todettu, kolmikantasulautumista vastaava lopputulos voidaan jo nyt saavuttaa useamman veroneutraalin yritysjärjestelyn kautta (esimerkiksi sulautuminen ja liiketoimintasiirto). Useampi peräkkäinen järjestely on kuitenkin usein kallis ja hidas sekä käytännössä haastava toteuttaa liiketoimintaa harjoittavan yrityksen kohdalla liiketoiminnan siirtyessä useamman yhtiön kautta lopulliseen yhtiöön.

Kolmikantasulautumiseen liittyy myös yhtiöoikeudellisesta näkökulmasta etuja esimerkiksi päätöksentekoprosesseihin liittyen, minkä takia suomalaiset konsernit haluaisivat käyttää sitä myös yrityshankintojen toteuttamiseen. Osakeyhtiölain mahdollistama kolmikantasulautuminen on kuitenkin jäänyt kuolleeksi kirjaimeksi, koska verolainsäädäntö ei tunnista sitä.

Hallituksen esityksessä on perusteltu kolmikantasulautumista koskevasta ehdotuksesta luopumista lähinnä Verohallinnon lausunnossa nostamilla huomioilla koskien epätarkoituksenmukaisten veroetuja syntymistä rajatuissa tilanteissa. Yritysjärjestelyjen kohdalla veronkiertoon on mahdollista puuttua sekä yritysjärjestelyjä koskevan erityisen veronkiertopykälän (EVL 52 h §) että yleisen veronkiertosäännöksen (VML 28 §) nojalla. Lain tarkoitukselle vieraiden

veroetujen tavoitteluun on siten hyvät mahdollisuudet puuttua myös kolmikantasulautumisissa. On myös huomattava, että Verohallinto ei lausunnossaan esittänyt kolmikantasulautumista koskevasta sääntelyehdotuksesta luopumista.

2. Vastikkeettomassa sulautumisessa ja kolmikantasulautumisessa tulee hyväksyä useampi väliporras

Hallituksen esityksen mukaan vastikkeettomassa sulautumisessa sulautuvan yhtiön omistaja voisi omistaa vastaanottavan yhtiön vain yhden väliportaan kautta, ja hallituksen esitysluonnoksen mukaan kolmikantasulautumisessa vastikkeen antava yhtiö voisi omistaa vastaanottavan yhtiön ainoastaan yhden väliportaan kautta. Vastikkeettomien sulautumisten osalta tämä rajaus kaventaisi niiden soveltumisalaa merkittävästi siitä, mitä tällä hetkellä on oikeuskäytännössä hyväksytty.

SVA ehdottaa, että molemmissa sulautumistyypeissä sallittaisiin vastaanottavan yhtiön omistus useamman kuin vain yhden väliportaan kautta. Sääntely soveltuisi silti vain vastaavissa konsernitilanteissa kuin HE-luonnoksen ehdotuksessa, eikä arvonsiirtymää tapahtuisi. Tämä joustavoittaisi konsernirakenteiden toteuttamista ilman, että sääntelyn tarkoitus vaarantuisi. Hallituksen esityksessä rajausta on perusteltu sillä, että pidempien omistusketjujen selvittäminen olisi monimutkaista. Näyttötaakka näissä tilanteissa on kuitenkin ensisijaisesti verovelvollisella. Verotuksessa eri säännösten soveltumisen yhteydessä tarkastellaan jatkuvasti paljon monimutkaisempiakin omistusrakenteita (esimerkiksi konserniavustuksia tai korkovähennyksiä koskevassa verovalvonnassa), joten SVA ei näe, että tästä aiheutuisi ongelmia.

Vastikkeetonta sulautumista koskeva ehdotus edellyttää sanamuotonsa mukaan, että osakkeenomistajien välillinen omistus vastaanottavaan yhtiöön toteutuu nimenomaan *osakeyhtiön* kautta. Tämä rajaisi säännöksen soveltamisalan ulkopuolelle esimerkiksi tilanteet, joissa omistus toteutuu kommandiittiyhtiön kautta, vaikka tällaiset rakenteet ovat tavanomaisia esimerkiksi kiinteistösijoitustoiminnassa. SVA ehdottaa, että myös tämä rajaus poistettaisiin.

3. Tappioiden siirtyminen sulautumissa ja jakautumisissa on mahdollistettava myös konsernitilanteiden ulkopuolella

Hallituksen esityksessä päädyttiin esittämään nykysääntelyn laajennusta. Tappiot siirtyisivät jatkossa nykyisten kriteerien lisäksi myös silloin, jos osapuolet ovat kuuluneet samaan osakeyhtiölain mukaiseen konsernin tappiovuoden alusta lukien. Tämä on kannatettava muutos suhteessa nykysääntelyyn.

Hallituksen esitysluonnoksessa esitettiin tappioiden siirtymisen sitomista siihen, että se toiminta, jossa tappiot ovat syntyneet, siirtyisi sulautumisessa tai jakautumisessa. Tämä olisi mahdollistanut sen, että ulkopuolisten välisissä sulautumisissa ja jakautumisissa tappiot olisivat voineet siirtyä. Tämä parantaisi erityisesti sulautumisten houkuttelevuutta riippumattomien välisissä transaktioissa ja tekisi niistä tappioiden siirtymisen kannalta vertailukelpoisen osakevaihdon kanssa. Osakevaihdossa ja osakekaupoissa tappiot säilyvät yhtiössä ja ovat käytettävissä lähes poikkeuksetta myönnetyn poikkeusluvan turvin.

SVA ehdottaa, että hallituksen esityksessä ehdotettua sääntelyä täydennetään hallituksen esitysluonnoksen ehdotuksella seuraavasti (kursivoitu teksti hallituksen esityksen lisäys, kursivoitu ja alleviivattu teksti SVA:n lisäys ehdotus):

> Yhteisöjen sulauduttua tai yhteisön jakauduttua on vastaanottavalla yhteisöllä oikeus vähentää verotettavasta tulostaan sulautuneen tai jakautuneen yhteisön tappio 119 ja 120 §:ssä säädetyllä tavalla, mikäli vastaanottava yhteisö taikka

sen osakkaat tai jäsenet taikka yhteisö ja sen osakkaat tai jäsenet yhdessä ovat tappiovuoden alusta lukien omistaneet yli puolet sulautuneen tai jakautuneen yhteisön osakkeista tai osuuksista *tai vastaanottava yhteisö ja sulautunut tai jakautunut yhteisö ovat kuuluneet samaan konserniin tappiovuoden alusta lukien tai mikäli on ilmeistä, että tappiot ovat syntyneet vastaanottavalle yhteisölle siirtyneessä toiminnassa.*

SVA katsoo, että näiden valtiovarainministeriön ehdotusten yhdistelmällä vältetään ensinnäkin kohtuuttomat tilanteet konsernien sisäisissä tilanteissa ja toisaalta mahdollistetaan tappioiden siirtyminen ulkopuolisten välisissä järjestelyissä, kunhan toiminta, jossa tappiot ovat syntyneet siirtyy.

Lopuksi

SVA kannattaa hallituksen esityksessä esitettyä yritysjärjestelysäännösten päivittämistä edellä mainituin huomioin. Yritysjärjestelysääntöjen joustavoittaminen mahdollistaa tehokkaat ja tarkoituksenmukaiset rakenteet yritysjärjestelyissä, mikä on omiaan parantamaan yritysten toimintaympäristöä.

Edellä lausutun lisäksi SVA pyytää valtiovarainvaliokuntaa huomioimaan myös sen, että hallituksen esityksessä ei ole lausuntopalautteesta huolimatta otettu lainkaan kantaa Euroopan Unionin tuomioistuimen 4.6.2026 antamaan ratkaisuun C-837/24, *Nova Iberomoldes – SGPS, S.A. v. Autoridade Tributária e Aduaneira*. Kyseisen ratkaisun perusteella osakevaihtojen varainsiirtoverotus voi ainakin joiltain osin olla EU-oikeuden vastainen. SVA pyytää, että valtiovarainvaliokunta huomioi tämän ja edellyttää asian jatkovalmistelua.

Helsingissä 13. päivänä lokakuuta 2026

Ritva Aalto
asianajaja, Suomen Veroasiantuntijat ry:n hallituksen jäsen